

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2020/42 (Siyasi Parti Mali Denetimf)

Karar Sayısı : 2022/21

Karar Tarihi : 20/7/2022

I. MALİ DENETİMİN KONUSU

Adalet ve Kalkınma Partisinin 2019 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Engin YILDIRIM, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Selahaddin MENTEŞ ve Basti BAĞCI'nın katıllılarıyla 14/1/2021 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında;

2. Adalet ve Kalkınma Partisinin 2019 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

- Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine,

- Esas incelemenin yapılabilmesi amacıyla Genel Merkez kesin hesabının dayanağını oluşturan gelir gider belgeleri ile bu belgelerin kaydedildiği defterleri Sayıştay Başkanlığına göndermesi için Partiye bu kararın tebliğinden itibaren otuz gün süre verilmesine,

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

3. Adalet ve Kalkınma Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2019 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Sayıştay Başkanlığınca hazırlanıp Raportör Ömer DURSUN tarafından Heyete sunulan esas inceleme raporu, Anayasa'nın ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşüldüğü düşüldü:

4. Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde Partinin 2019 yılı gelirler toplamının 540.575.756,55 TL, önceki yıldan devreden nakit ve alacaklar toplamının 170.803.718,90 TL, yıl sonundaki borç toplamının 40.860.109,18 TL olduğu ve giderleri toplamının 552.001.010,75 TL, önceki yıldan kalan borç ödemeleri toplamının 44.971.811,76 TL, sonraki yıla devreden nakit ve alacaklar toplamının 155.266.762,12 TL olduğu anlaşılmıştır.

5. Partinin 2019 yılı kesin hesabının gelir ve gider rakamlarının yukarıda açıklanan tutarlardan oluştuğu, bu hâliyle 2019 yılı kesin hesabının doğru, denk ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

A. Gelirlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Gelirleri

6. Partinin Genel Merkez gelirleri toplamı 383.497.404,17 TL olup bu tutarın 526.000 TL'si satış gelirlerinden, 46.245.498,65 TL'si parti mal varlığı gelirlerinden, 335.533.239,93 TL'si devlet yardımlarından, 1.046.446 TL'si bağış ve yardımlardan 146.219,59 TL'si sair gelirlerden, oluşmaktadır.

7. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Gelirleri

8. Parti il örgütlerinin gelirleri toplamı 157.078.352,38 TL olup bu tutarın 64.110 TL'si üye giriş aidatından, 2.978.217,64 TL'si yıllık üye aidatından, 8.211.172,04 TL'si aday adaylığı özel aidatından, 1.141.516,81 TL'si satış gelirlerinden, 102.893.400 TL'si Genel Merkez yardımlarından, 452.240,02 TL'si parti mal varlığı gelirlerinden, 5.568.783,45 TL'si sair gelirlerden ve 35.768.912,42 TL'si bağış ve yardımlardan oluşmaktadır.

9. Parti il örgütlerinin 2019 yılı kesin hesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan inceleme neticesinde gelirlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

B. Giderlerin İncelenmesi

1. Genel Merkez Giderleri

10. Partinin Genel Merkez giderleri toplamı 366.995.413,53 TL olup bu tutarın 32.453.991,33 TL'si personel giderlerinden, 6.501.298,95 TL'si kira giderlerinden, 1.257.620,38 TL'si haberleşme giderlerinden, 436.487,35 TL'si basılı kâğıt, kırtasiye ve diğer giderlerden, 5.284.186,45 TL'si ısıtma aydınlatma ve temizlik giderlerinden, 1.278.390,06 TL'si temsil ve ağırlama giderlerinden, 102.893.400 TL'si teşkilata yardım giderlerinden, 3.455.044,18 TL'si seyahat giderlerinden, 2.981.534,26 TL'si taşıma vasıta giderlerinden, 12.192.045,58 TL'si basın yayın ve tanıtım giderlerinden, 1.390.984,26 TL'si vergi, sigorta, noter ve mahkeme giderlerinden, 846.288 TL'si gelir getirici malzeme giderlerinden, 166.861.704,69 TL'si seçim giderlerinden ve 29.162.438,04 TL'si sair giderlerden oluşmaktadır.

11. Parti Genel Merkezinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

2. İl Örgütleri Giderleri

12. Parti il örgütlerinin giderleri toplamı 185.005.597,22 TL olup bu tutarın 18.142.538,17 TL'si personel giderlerinden, 20.488.802,29 TL'si kira giderlerinden,

8.373.563,89 TL'si haberleşme giderlerinden, 3.860.330,77 TL'si basılı kâğıt, kırtasiye ve diğer giderlerden, 10.392.236,47 TL'si ısıtma, aydınlatma, temizlik giderlerinden, 31.439.763,78 TL'si temsil ve ağırlama giderlerinden, 4.674.403,85 TL'si teşkilata yardım giderlerinden, 3.052.503,91 TL'si seyahat giderlerinden, 8.218.641,84 TL'si taşıma vasıta giderlerinden, 8.713.808,15 TL'si basın yayın ve tanıtım giderlerinden, 8.457.351,82 TL'si vergi, sigorta, noter ve mahkeme giderlerinden, 1.636.996,86 TL'si gelir getirici malzeme giderlerinden, 45.022.303,72 TL'si seçim giderlerinden ve 12.532.351,70 TL'si sair giderlerden oluşmaktadır.

13. Parti il örgütlerinin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan inceleme neticesinde giderlerin 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

C. Parti Mallarının İncelenmesi

14. Partinin defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede; 17.187.328,68 TL tutarında bina ediniminin, 1.084.000 TL tutarında taşıt ediniminin ve 4.209.551,76 TL tutarında demirbaş ve hak ediniminin olduğu anlaşılmıştır.

15. Yapılan inceleme neticesinde Partinin 2019 yılı içinde gerçekleştirdiği 17.187.328,68 TL tutarında bina ediniminin, 1.084.000 TL tutarında taşıt ediniminin ve 4.209.551,76 TL tutarında demirbaş ve hak ediniminin 2820 sayılı Kanun'a uygun olduğu tespit edilmiştir.

IV. SONUÇ

Adalet ve Kalkınma Partisinin 2019 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

Partinin 2019 yılı kesin hesabında gösterilen 540.575.756,55 TL gelir, 170.803.718,90 TL önceki yıldan devreden nakit ve alacak ve 40.860.109,18 TL yıl sonundaki borç toplamı ile 552.001.010,75 TL gider, 44.971.811,76 TL önceki yıldan kalan borç ödemeleri ve 155.266.762,12 TL sonraki yıla devreden nakit ve alacak toplamının eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna 20/7/2022 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Basri BAĞCI

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR